

Studiedag nieuwe wetgeving in praktijk

De preventieadviseur ergonoom en de interne preventieadviseur

1

Stephan Tomlow

Verantwoordelijke ergonomie – Liantis

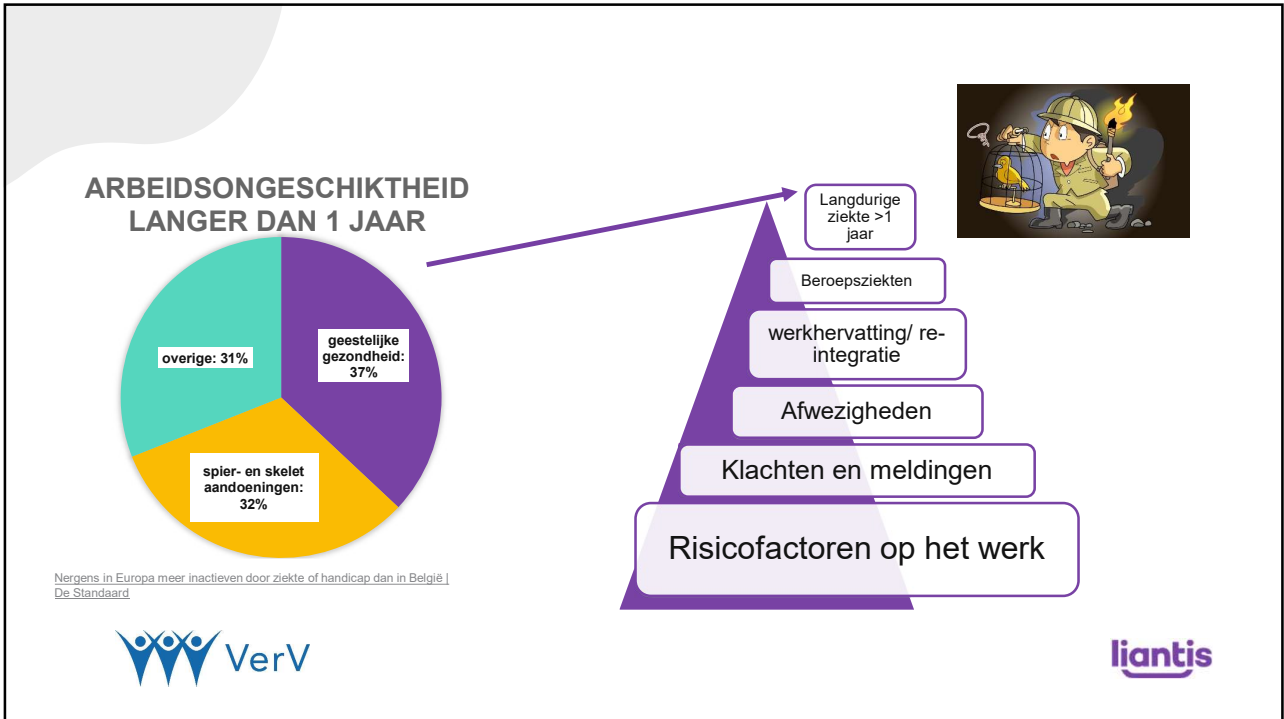
Ondervoorzitter - VerV

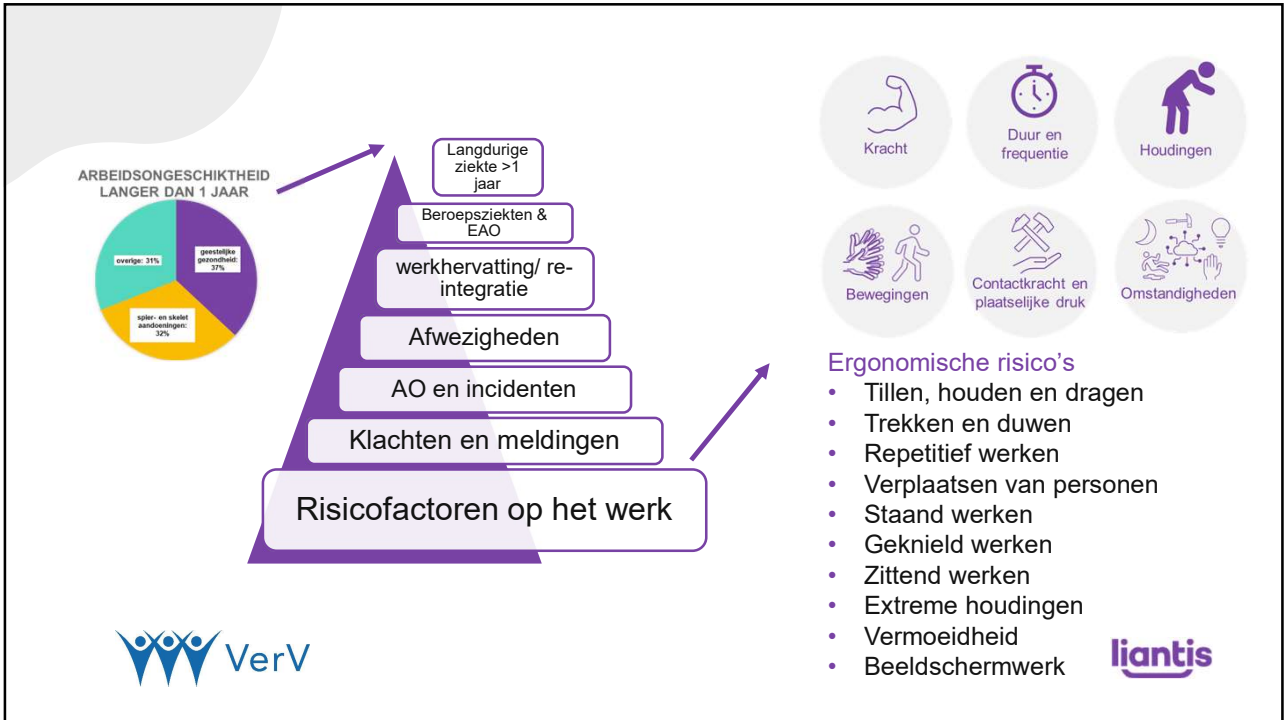
stephan.tomlow@liantis.be

2

3

4

Risicofactoren op het werk

Kracht

Houdingen

Bewegingen

Duur en frequentie

Contactkracht en plaatselijke druk

Omstandigheden

Ergonomische risico's

- Tillen, houden en dragen
- Trekken en duwen
- Repetitief werken
- Verplaatsen van personen
- Staand werken
- Geknield werken
- Zittend werken
- Extreme houdingen
- Vermoeidheid
- Beeldschermwerk

5

Verhoogde kans op klachten als...

- **Staand werk** in vergelijking met zittend werk
- **Fysieke jobs**

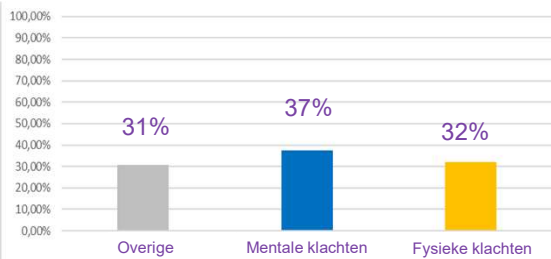
- Dagelijks meer dan **10kg** tillen
- >12 x/dag **25 kg** tillen
- >5% werkdag meer dan **60° vooroverbuigen**
- Tot 354kg **trekken/ duwen** per uur
- **Staand** werken
- 135x/ dag **trekken en duwen** (schouder)
- 3/4^e werkdag **repetitieve** handelingen (elleboog)
- Per 5000u knielen of hurken verhoogt kans op knie-artrose met 26%

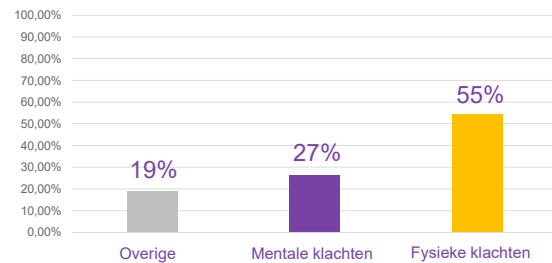
6

Collectieve medische data Liantis 2023

Medische klachten

Medische klachten met hinder voor het werk

7

STELLING:

Het gaat niet om oorzaken van (individuele) fysieke klachten, het gaat wel om de aanwezigheid van risicofactoren op het werk. Daar heeft een werkgever impact op en dat is zijn verantwoordelijkheid.

8

“

... de kans dat één of meerdere werknemers lichamelijke schade, ... ondervinden ten gevolge van ... biomechanische of andere risicofactoren op het werk, waarop de werkgever een impact heeft.

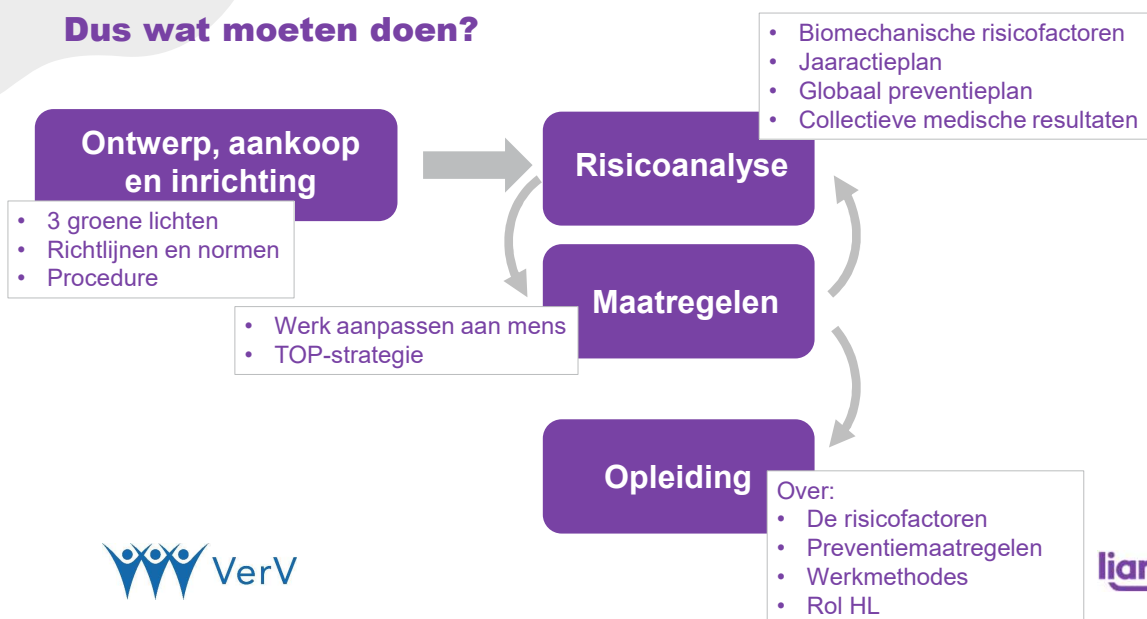
”

Artikel I.1-4

9

Dus wat moeten doen?

10

Maatregelen in de wetgeving

- ... passende preventiemaatregelen om de musculoskeletale **risico's** op het werk te **voorkomen**, met toepassing van de algemene preventiebeginselen (Art. VIII.1-3.-§1)
- ... passende maatregelen ... dat de dagelijkse **werktijd met een beeldscherm** op gezette tijden wordt onderbroken ... (Art. VIII. 2-3.-§3)
- ... passende maatregelen opdat de beeldschermwerkposten voldoen aan de **minimumvoorschriften** (Art. VIII.2-6)
- ... passende ... maatregelen ..., passende middelen ..., om te **voorkomen** dat de werknemers lasten manueel moeten hanteren (Art. VIII.3-3)
- ... **richt de werkposten** zodanig **in** dat het hanteren kan gebeuren in optimale voorwaarden betreffende de veiligheid en de gezondheid (Art. VIII.3-4)

11

Ergonomische maatregelen in de literatuur

Effect van maatregelen fysieke arbeidsbelasting onderzocht - TNO Fysieke Belasting

12

Inschatten ROI maatregel

POTENTIEEL EFFECT OP ZIEKTEVERZUIM

↓ 70% risico vermijden

↓ 40% niveau risico verminderen

↓ 15% blootstelling risico verminderen

↓ 10% gedragsafhankelijk

POTENTIEEL EFFECT OP PRODUCTIVITEIT

↑ 10% versnellen productie

↑ 5% overtollige bewegingen verminderen

↑ 2,5% meer comfort en minder vermoeidheid

Ergonomics Cost Benefit Calculator - Ergonomie site

13

STELLING:
Een ergonomische maatregelen is gericht op het aanpassen van het werk/ de werkpost aan de mens.

14

“ **Ergonomie op het werk: ... het werk, met inbegrip van de werkpost en de werkomgeving, aan te passen aan de mens.** ”

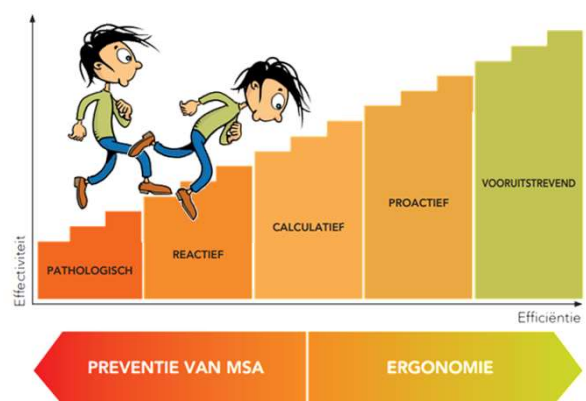
Artikel I.1-4

15

Naar een proactief ergonomiebeleid

Hoe geraak je van pathologisch/ reactief in één sprong naar proactief, zonder te struikelen?

16

Van ad hoc ergonomie naar een calculatief ergonomiebeleid

Moeizaam, inspannend en weinig effectief

Ad hoc ergonomie:

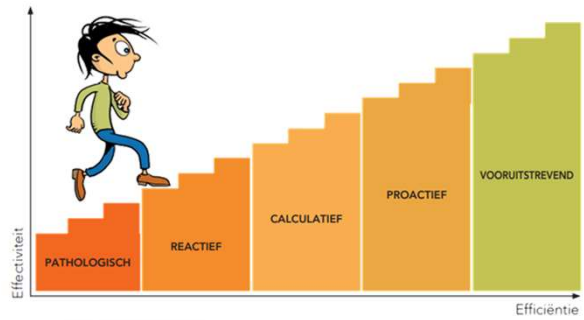

Aanleiding: klachten, uitval, ...

Reactie: risicoanalyse/ maatregelen

Stop

17

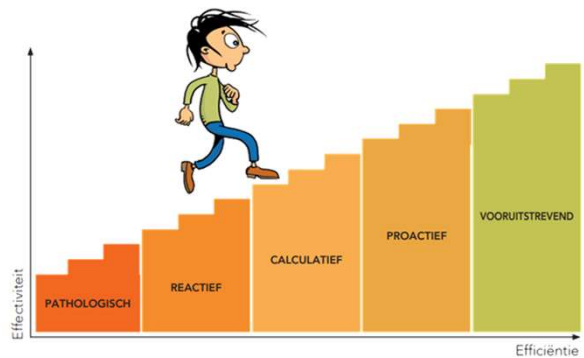
Van ad hoc ergonomie naar een ergonomiebeleid

Systematiek brengt gewoonte

Calculatieve ergonomie:

1. Systematisch alle risico's in kaart brengen
2. Jaarlijks updaten
3. Jaarlijks maatregelen definiëren

18

Van ad hoc ergonomie naar een ergonomiebeleid

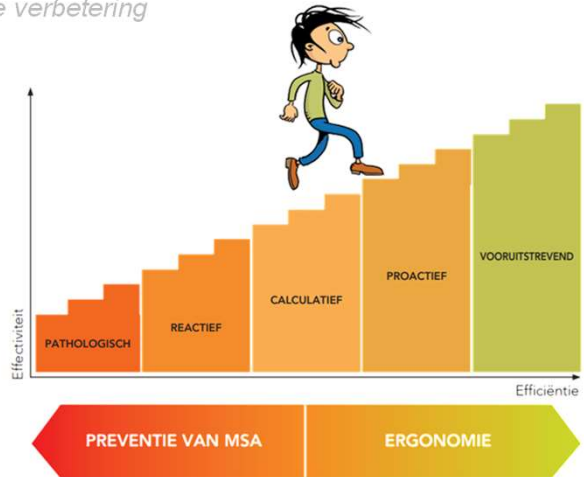
Gewoonte brengt leerprocessen en continue verbetering

Proactief ergonomie:

Bij elk (her-)ontwerp, aankoop, verandering, ...

1. Input uit calculatieve, systematische risicoanalyses
2. Ergonomische basisrichtlijnen
3. Specifiek advies

19

De preventieadviseur ergonomoom:

Co-ontwerper

- Denkt aan gezondheid én productiviteit.
- Spooft risicofactoren op in ontwerpproces en kan richting geven om het ontwerp bij te sturen.

- Vakmanschap is sleutel tot succes
- Analyseren
- Participatief
- Oplossingsgericht

Expert in fysieke belasting

beleidsadviseur

- Beleidsmatig werken
- Met hoofd interne dienst of werkgever
- Inhoudelijke ondersteuning aan interne preventieadviseur
- Werkt samen met interne stake-holders
- Geeft input voor instructie/ toolbox

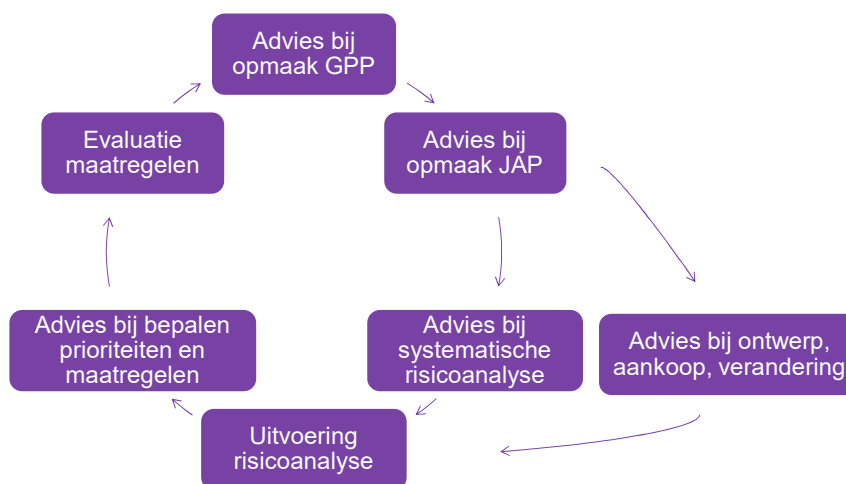
20

STELLING:
De preventieadviseur ergonomoom is de expert in ergonomie op het werk en het aanpassen van het werk aan de mens.

liantis

21

Samenwerking met de preventieadviseur ergonomoom

VerV

liantis

22

Systematische samenwerking preventieadviseur ergonomoom – interne preventieadviseur

- Systematische tijdsbesteding is noodzakelijk
- Geadviseerde minimale tijdsbesteding
- Afhankelijk van complexiteit bedrijf, aantal ergonomische risico's, ...

Aantal werknemers in dienst	Tijdsbesteding ergonomie
≥ 2000 werknemers	32u per maand
≥ 1000 werknemers	16u per maand
≥ 500 werknemers	8u per maand
≥ 250 werknemers	4u per maand
≥ 125 werknemers	4u per 2 maand
≥ 50 werknemers	4u per 3 maand
<50 werknemers	sectoraanpak

23

Stellingen

1 De werkgever is verantwoordelijk voor de ergonomische risicofactoren waar hij impact op heeft.

Ergonomische maatregelen zijn gericht op het aanpassen van het werk aan de mens. **2**

3 Ad hoc ergonomie werkt niet. Een systematische aanpak is noodzakelijk.

Vakmanschap is meesterschap. De preventieadviseur ergonomoom is dé specialist in ergonomie. **4**

24

**Vragen of
opmerkingen?**

liantis